

Vammaisneuvosto lausuu omaishoidon tuen kriteereistä alle 18-vuotiaille lapsille ja nuorille seuraavaa:

Vammaisneuvosto on tutustunut 1.12. esiteltyihin omaishoidon tuen myöntämisen kriteereihin alle 18-vuotiaille.

Lausuttavissa kriteereissä korostetaan voimakkaasti hoidon sitovuutta ja vaativuutta sekä suhdetta muihin palveluihin, kyseisen kohdan kirjaus vaatii täsmentämistä epäselvyyden vuoksi. Korjaamista vaatii myös täsmennykset huoltajuuden moninaisuudesta kuten yksinhuoltajuus sekä yhteishuoltajuus. Tämä nousee esille molempien huoltajien kuulemista koskevassa tekstissä.

Vammaisneuvosto on huolissaan omaishoitajien mahdollisuudesta työssäkäyntiin, sosiaalisten suhteiden ylläpitoon sekä ammatillisen osaamisen ylläpitämiseen. Myönnetyt kolme (3) vapaapäivää edellyttävät niiden toteutumista sekä seurantaa. Omaishoitajien jaksamista tulee tukea monipuolisin tavoin käyttäen näitä vapaapäiviä. Esimerkiksi mahdollisuuksia lisäämällä omaishoitajan kuntoiluun tai hyvinvointiin viikoittaisilla vapailta tai esimerkiksi siivouspalvelun hankintaan palvelusetelillä.

Tilapäishoidon järjestämiselle pitää olla monenlaisia vaihtoehtoja perheiden erilaiset tarpeet ja elämäntilanteet huomioiden, jottei omaisvapaiden jälkeen omaishoidettavalla ole vieläkin vahvempaa tuen tarvetta.

Vaikka prosenttivähennykset on poistettu, niin on tärkeää seurata, ettei esim. puoliteta omaishoidon tuen palkkioita kaavamaisesti, kun lapsi on lääketieteellisestä syystä esim. viikon/kk sairaalahoidossa tai tutkimusjaksolla.

Lisäksi vammaisneuvoston mielestä kolme korvausluokkaa johtaa hyvin karkeaan luokitteluun korvausluokkien sisällä. Vammaisneuvosto pitää parempana vaihtoehtona, että käytössä olisi neljä korvausluokkaa.

Omaishoidon tuen asiakokonaisuuden kattavuuden vuoksi vammaisneuvostolle tulee antaa lausuttavaksi myös omaishoidon tuen myöntämisen kriteerit koskien yli 18-vuotiaita henkilöitä, sillä vammaisten henkilöiden omaishoitajuus ei lopu 18 vuoden iässä vaan jatkuu vuosia jopa vuosikymmeniä sen jälkeen. Lisäksi vammaisneuvosto pitää tärkeänä, että omaishoidon tuen aiheesta huomioidaan myös asiantuntijajärjestöt.

Koska muutokset omaishoidon tuen osalta ovat suuria, niin on erittäin tärkeää seurata ja arvioida niiden vaikutuksia. Vammaisneuvosto ja asiantuntijajärjestöt haluavat olla mukana, kun omaishoidontukea jatkossa tullaan kehittämään.

Lausuntopyyntöjen lisäksi vammaisneuvosto tulee ottaa jatkossa mukaan hyvinvointialuelain (611/2021) 32§:n mukaisiin toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan. Lisäksi palvelujen käyttäjät sekä erilaiset sidosryhmät

on huomioitava hyvinvointialuelain 29§:n mukaisilla tavoilla. (Laki hyvinvointialueesta 611/2021)

Vammaisneuvosto pitää tärkeänä, että omaishoitoa tuetaan ja kehitetään, koska omaishoito on muihin käytettäviin vaihtoehtoihin verrattuna inhimillinen ja edullinen tapa hoitaa läheistä. Vammaisneuvosto antaa mielellään panoksensa palvelun kehittämiseen jatkossakin.

Vammaisneuvosto

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue